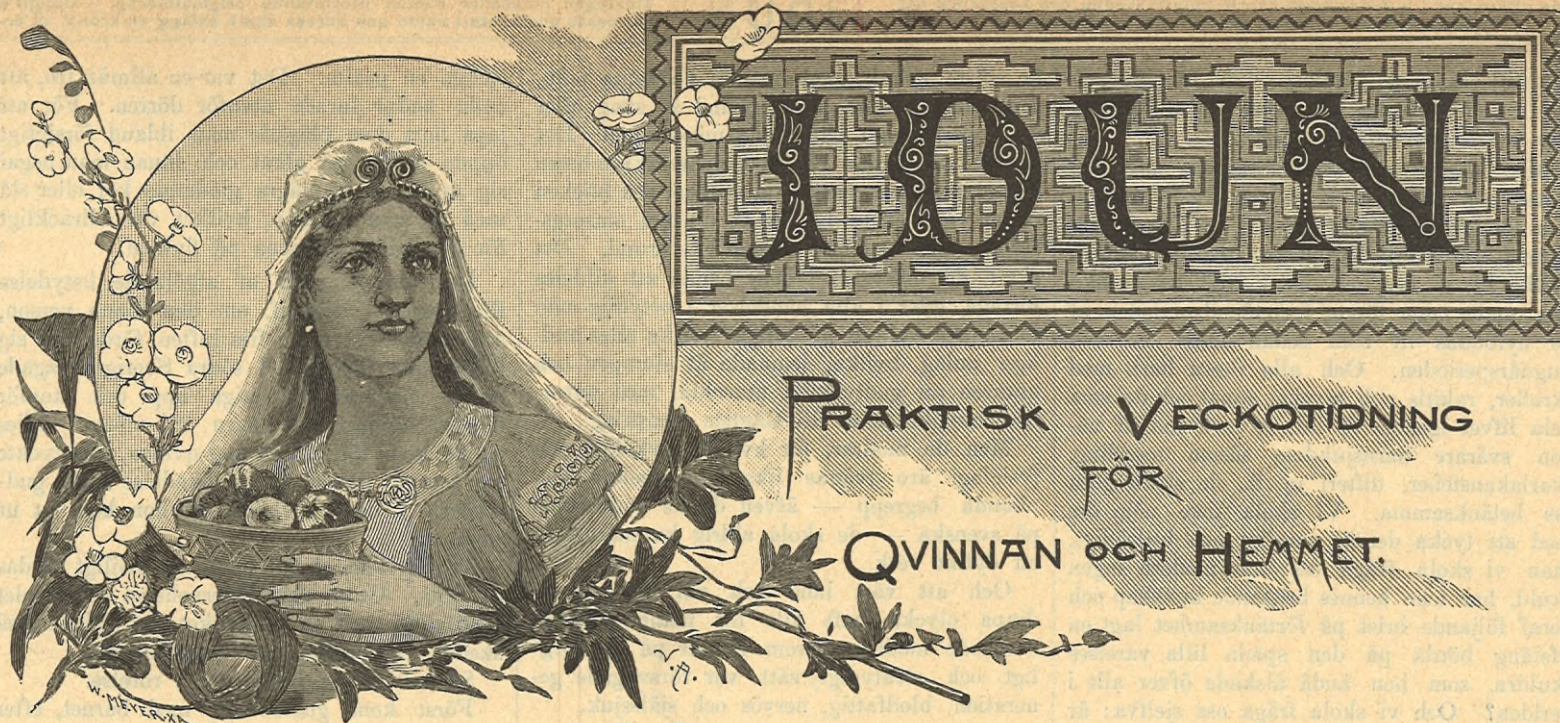

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
QVINNAN OCH HEMMET.

N:r 22.

Fredagen den 31 maj 1889.

2:dra årg.

<p>Byrå: Klarabergsgatan 54, en tr. Annonspris: 25 öre pr petrad (= 10 stafvelser).</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 krona för kvartalet. postarvodet inberäknadt. Ingen lösningsförsäljning.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 10—11. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Infaller helgdag på fredagen, ut- gifves tidningen näst föreg. eller nästfölj. söckendag.</p>	<p>Prenumeration sker: I landsorten: å postanstalterna. I Stockholm: hos redaktionen, å Stads- postens hufvudkontor, i boklädorna samt å tidningskontoren</p>
---	---	--	---	--

Vet, qvinnan måste mycket lida,
och då först blir hon himmelskt skön;
hon känner törnet i sin sida,
men tiger, kysser det i bön.

Att älska är för henne lefva,
att mildt förbinda tysta qual,
att fridens blommor sakta väfva
kring plågorna i sorgens dal.

Johan Nybom.

Iduns
Byrå och Expedition

hållas under sommarmånaderna öppna endast måndagar, torsdagar och fredagar kl. 11—2.

Undertecknad

kommer att vistas borta under större delen af juni månad, och skötas redaktionsbestyren under denna tid af hr Johan Nordling. Expeditionen förestås af fröken Viktoria Schoultz.

Alla skrivelser i redaktionsangelägenheter torde **ovilkorligen** adresseras till Iduns Redaktion, Stockholm; skrivelser angående expeditionen deremot till Iduns Expedition, Stockholm.

Iduns postupplaga (d. v. s. utom de 3—4,000 exemplar, som gå genom bokhandeln och tidningskontoren samt under korsband) visar följande stigning under innevarande år:

1888 d. 31 december: 4,750
1889 d. 31 mars 6,201
> d. 30 april 7,225
> d. 30 maj 7,375

Under förhoppning att stigningen fortfarande skall bli den samma, hvarigenom redaktionens bemödanden och skola sporrar, tillönskar jag Iduns ärade läsarsinnor en i allo angenäm sommar och tecknar

med utmärkt högaktning
Frithiof Hellberg.
Redaktör och Utgivare.

Till unga mödrar,

varande eller blifvande.

(Första artikeln.)

Dina unga medsystrar, vänten er icke några råd, anvisningar eller lärosatser angående ert ansvarsfyllda och djupt allvarliga, om än aldrig så ljufva moderskall! Här är blott en ung mor, som eftertänksam af erfarenhet och iakttagelse, vill uttala ett »gif akt!» — Ett »gif akt» medan tid är, ett »gif akt», innan en sorglig erfarenhet eller misslyckade experiment på ett ödesdigert sätt skriar det i edra öron.

Derför vädjar jag särskildt till *blifvande* mödrars uppmärksamhet.

Man har helt säkert berättat er sagan om den »moderliga instinkten», som på ett underbart sätt skall lära er vårda den späda lilla varelsen, som ni väntar, eller som lifvet möjligen en dag skall lägga i edra armar. Denna »instikt» skall såsom en magisk nyckel bereda er inträde och inblick i förut främmande verldar: den lilla barnasjälen och den lilla barnakroppen, och ni skall, ledd af denna instinkt, bli en förträfflig vårdare af båda — samma dag ni blir mor.

Unga vänner — tron icke på detta, ty det är en saga, en synvilla, tanklöshetens eller korttänktthetens spindelväf.

Det ligger *någon* sanning bakom, det säger sig sjelft; ty en åsigt kan icke breda sig så vidt som den om den »moderliga instinkten» utan att ha stöd af gjorda iakttagelser. Men dessa iakttagelser utgå från falska förutsättningar och framkalla därför en synvilla, som endast korttänkttheten låter narra sig af.

Vi tala aldrig om exempelvis »landtbrukareinstinkten», och likväl kunna vi ofta göra den iakttagelsen, att ett stadsbarn, en teoretiker, en lärd, som en dag genom ett oväntadt arf kommer i besittning af en landtegendom, släpper hvad han har för händer, knäpper i af alla krafter och tilllegnar sig jemförelsevis snart skicklighet i att förvalta sitt nyvunna gods. Ingalunda på grund af några inom honom slumrade instinkter, utan helt enkelt till följd af det starka personliga intresset.

Hvarför söka en mera invecklad förklaring till mödrarnas snabba utveckling till *jemförelsevis* goda barnasköterskor? — Är icke det personliga intresset en tillräcklig god grund?

Du har en liten varelsen i din famn, hvars

väl eller ve, vara eller icke vara beror af din klokhet, din omtanke. Det starka intresse du hyser för detta lilla väsen spänner dina nerver till det yttersta, eggat dig att använda hvarje atom af ditt förstånd för att uttänka det klokaste och bästa för honom, gör din blick vakent för allt, för allt som står i närmare eller fjernare samband med din nya uppgift.

Och ändå — erkänn det! — blir, trots allt detta, resultatet af alla dina ansträngningar ofta ganska bristfälligt.

Och hvarför? Helt visst emedan du, i fast förlitande på de der instinkterna, hvilka barnets ankomst såsom med ett trollslag skall kalla till verksamhet, försummat att skaffa dig kunskaper och erfarenhet för din nya gerning, emedan du rätt och slätt försummat att *bereda dig för barnavård och barnauppföstran* såsom för ett kall, ett embete.

Ju mera man tänker på detta talet om instinkten, desto mera framstår det som en komplett galenskap. Och I kunnen bestämdt intyga det, alla I unga mödrar, som gått till ert kall som barnasköterskor utan förberedelse. Erkännen, att det alls icke var en röst i ert inre, som ledde ert handlingssätt, utan den smula kunskap ni *händelsevis* uppsnappat här eller der, halft omedvetna iakttagelser, girigt uppfångade råd från höger och venster, förlitande på andra, på barnmorskan, barnjungfrun och läkaren, ett famlande och sökande och — tusen misstag.

Ni invänder: hvad gör det, om vi icke voro så dugtiga i början, det är ju ingen skada skedd, när våra barn nu ändå äro stora och snälla. Jag är beredd på denna invändning från detta håll, ty sjelfsäkerhet går gerna hand i hand med vidskepelsen. Man göres på ett öfvernaturligt sätt kompe-

tent till sin modergerning — det är *vidskepsel-sen* — följaktligen kan man också fullgöra den — det är *sjelfsäkerheten*.

Men den senare skall försvinna med den förra, och då skola vi se och förstå mycket som nu går spårlost förbi oss. Vi skola bli uppmärksamma af dödlighetsstatistikens siffror, hvilka bl. a. visa oss, att dödligheten är lika stor under den första femmånadsperioden af de nyföddas lif som sedan under tio- och tjuguarperioden. Och alla dessa barn med skrofler, rakitis och mycket annat och de, som hela lifvet igenom få lida af sviterna af någon svårare barnsjukdom såsom messling, skarlakansfeber, difteri m. fl., de skola göra oss betänksamma. Vi skola icke nöja oss med att tycka det är sorgligt och bedröfligt, utan vi skola fråga oss: har modern ingen skuld, har icke hennes bristande kunskap och deraf följande brist på förtänksamhet lagt en lifslång börda på den späda lilla varelses skuldra, som hon ändå älskade öfver allt i världen? Och vi skola fråga oss sjelfva: är jag bättre rustad? Bättre rustad att vårda, utveckla och skydda den lilla kroppen, denna underbara och sinnrika, men ömtåliga mekanism, som under mina händer skall växa sig stor, stark och harmonisk?

Jag talar för ögonblicket företrädesvis om den fysiska uppfostran, men vi veta alla, i hvilket förtroligt förhållande kropp och själ stå till hvarandra; att svårigen den ena kan missriktas utan att den andra tager skada deraf.

Jag talar till alla unga flickor — eller qvinnor — som icke äro så genomsytrade af falsk blygsamhet och missriktad »qvinlighet», att de rodna för blotta tanken på, att de möjligen en gång skola bli mödrar.

Jag talar vidare till dem, som gifvit en man sin tro och sålunda endast kunna räkna några få år, månader eller dagar till den dag moderspligterna med sina djupa kraf komma att ställa sina fordringar på dem. (Jag vet väl att — ehuru jag blygs att tillstå det — att äfven bland denna kategori af qvinnor det finnes många, som så missuppfatta, hvad som är qvinlig värdighet, att de med förlägenhet, ja harm, tillbakavisa tanken på dylika väntande pligter och möta hvarje påminnelse derom med ett lika tanklöst som meningslöst: »jag skall visst inte ha några barn». Vi ha alla en eller många gånger hört denna om »sann qvinlighet» vittnande fras.)

Jag talar slutligen till dem, som redan kunna emotse dagen för en liten varelses ankomst; och allra sist till dem, som redan stå midt uti sina moderspligter.

Till dem alla vill jag säga detta enda väsendtliga: *betänken i tid betydelsen, tyngden och vidden, den långt in i en fjerran framtid nående vidden af en moders gerning!*

Det är icke blott fråga om att draga upp ett barn, så att lifvet hänger i det, och att göra detta »så godt man förstär», som det heter. Detta »jag gör så godt jag förstär» är en mycket, mycket för rymlig ursäkt och borde icke få användas af andra än dem, som uttömt alla tillgängliga källor för vetande i de ämnen, som beröra menskligt lif med dess förutsättningar och fordringar i allmänhet och barnens i synnerhet. Att bibehålla lifvet i barnakroppen är icke nog, såvida den icke tillika göres stark, frisk och harmonisk, närmande sig fullkomligheten så mycket som möjligt.

Den allra första grunden härtill kan modern sjelf icke lägga, ty den ha föregående generationer redan lagt; men hennes uppgift

är större och betydelsefullare i samma mån, som denna redan lagda grund är svag eller i ett eller annat hänseende mindre god. Det tillhör då henne att med uppmärksamheten riktad på denna medfödda svaghet och blicken öppen för ärfta brister så mycket omsorgsfullare och solidare lägga *sin* grund. Det skall då måhända lyckas henne att alldeles förtaga, eller i alla händelser i betydlig mån förminska verkan af dåliga fysiska eller andliga anlag, hvilka, lemnade åt slumpen och naturen att godtyckligt utveckla, med naturnödvändighet leda till släktets urartning.

Men de mödrar, för hvilka psykologi och fysiologi äro tvänne lika betydelselösa som okända begrepp — äfven då de omskrivas på svenska — de skola aldrig kunna utföra ett dylikt verk.

Och att vårt land och vår tid till sin djupa olycka haft allt för många sådana ovetande mödrar, derom vittnar på ett sorgligt och otvetydigt sätt vår försvagade generation, blodfattig, nervös och själssjuk.

Elna Tenow.

Till min okända zigenerska.

(I basarvimlet.)

*När »Notre Dame» jag läste af Hugo,
en Esmeralda längtade jag finna —
gitanan, eldig som en Spaniens qvinna,
mörk som dess natt, men glödande ock-
så —*

*en själ, för hvilken älska var att brinna,
som kunde jublande till döden gå,
om blott sin famn till afsked hon fått
slå
kring den hon offrat allt för, för att
vinna.*

*Då såg jag dig, du okända gitana,
den röda duken öfver nacken föll,
den hvita handen tamburinen höll. —*

*Du obekanta, om du kunnat ana,
hur med min fantasi du sammansmalt,
och Esmeralda tog då din gestalt.*

Daniel Fallström.

Dopseder och dopskrock.

Anteckningar från gamla tider.

En nyfödd verldsborgares dop gick förr i världen till med vida mer ceremoni än nu. Enligt den i Sverige och Danmark gängse seden skulle barnet döpas i kyrkan. Då den betydelsefulla stunden var inne, lemnade fader och moder sin lilla skatt i gudmoderns händer, hon frågade hvissande, hvad barnet skulle heta, och fick lika tyst besked derom. Ett odöpt barn fick nämligen ej nämnas vid namn, ty en dylik oförsigtighet kunde, trodde man, vålla dess död.

Gudmodern läste före affärden »fader vår» öfver den lille, hvarpå alla de närvarande

sjöngo en psalm. Det var en allmän tro, att onda andar lurade utanför dörren. För att jaga bort dem plögade man ibland försigtigt öppna dörren på glänt och, innan man begaf sig ut, kasta ut några glödande kol eller slå med en yxa i luften, hvilket var tillräckligt för att drifva andarna på flykten.

Det ansågs vara af afgörande betydelse för barnets hela lif, om den första person, som mötte det ute i fria luften, förde med sig lycka eller olycka. I södra Sverige plögade därför modern ofta stiga upp och utanför dörren komma sitt barn till mötes. Eljes sörjde man för, att en ung qvinna, som tyckte om barnet, liksom af en händelse mötte gudmodern i det ögonblick, då hon kom ut ur rummet.

Till kyrkan skulle man om möjligt färdas till fots. Gatan från fädernehuset till templet beströddes med sand, hvilket för öfrigt också skedde vid bröllop och begravingar.

Så satte sig processionen i rörelse.

Först kom gudmodern med barnet, efter henne följde musikanter med pipor, trummor och skalmajor. Liksom glädjeskotten hade musiken till uppgift att hålla på afstånd de onda andarne, som ej ansågos tåla musik.

På landet hade man i bland svårt nog att komma fram till kyrkan, i synnerhet vintertiden och i aflägsna trakter. Vi ha onekligen nu för tiden svårt att sätta oss in i dylika förhållanden, vi som i all bekvämlighet döpa våra barn i lugn inom hemmets fyra väggar. En prest i Jemshögs socken i Blekinge (J. J. Öller) berättar år 1800, att det i dessa trakter var brukligt att i hvilket väder som helst föra barnen till kyrkan, hur sträng än vintern och hur lång än vägen var. Gudmodern red då med barnet insvept i sin klädning, som uppskörtad var bunden om hennes lif. Det hände en gång, att en gudmoder tappade barnet på väg till kyrkan och ej saknade det, förr än någon af följeslagarne frågade henne, hvar det lille tagit vägen. Man vände naturligtvis om och fann barnet liggande oskadadt bredvid vägen. »Detta behöfver ej ha berott på tanklöshet», yttrar berättaren, »ty det är ej lätt för en qvinna att i mörkret, eller då regn och snö piska henne i ansigtet, på en och samma gång styra sin häst och se till barnet.»

Ett talrikt följde med musik var liksom det helas festliga anordning utmärkande för ett dop i den gamla tiden.

När processionen framkom till kyrkan, var det brukligt, att presten hejdade gudmodern i kyrkdörren och ej tillät henne att komma in, förr än han blåst på barnets ansigte, korsat det, gifvit det salt i munnen och smort dess öron och näsa med spott — allt för att derigenom utdrifva de onda andarne ur den lille hedningens kropp.

I Danmark föreskrefs efter reformationens införande, att presten först skulle blåsa tre gånger på barnet och säga: »Far härut, du orna ande, och gif den heliga anda plats här uti sitt kreatur!» Derpå skulle han hissa det, sägande: »Annamma det heliga korssets tecken, både på ditt ansigte och bröst!», samt gifva det salt i munnen, sägande: »Anamma det salt, som dig kan göra klok och förständig, dig sjelf till evigt lif och salighet!«

Först efter detta följer det egentliga utdrifvandet af djefvulen, som tre gånger bör manas bort, hvarefter presten låter barnet komma in i kyrkan, sägande: »Gud bevare din ingång och utgång nu och till evig tid!«

I vårt land afskaffades smörjningen med spott år 1541 och saltet 1593. År 1614

bestämde, att hela dopceremonien skulle föresiggå inuti sjelfva kyrkan vid dopfunten.

Sjelfva dopet gick så till, att barnet afkläddes och naket doppades tre gånger ned uti eller ock helt och hållet öfveröstes med vatten — ett farligt sätt att behandla ett spädt barn, i synnerhet vintertiden i en iskall kyrka. Vattnet fick likväl vara ljumt.

Dopvattnet ansågs ha en läkande kraft mot alla sjukdomar, hvarför många sökte att efter dopet taga med sig något deraf. I Sverige var det en gammal tro i dessa vidskapeliga tider, att om man slog ut dopvattnet öfver huggkubben hemma, så skyddade man barnet mot en försmädlig död, särskildt mot döden medels halshuggning.

Dopvattnets kraft kunde ökas genom att man lade guld uti det. Äfven ansåg man, att dopvattnet förlorade sin styrka, om det användes att dermed döpa flere barn.

I Wärend var det klockarens skyldighet att skaffa nytt vatten för hvarje barn. Blef detta bruk ej ordentligt iakttaget, hade man orsak frukta, att den först döptes egenskaper skulle förflyttas på de, som kommo efter. Om det första sålunda var en gosse och det andra en flicka, kunde denna få skägg på hakan liksom han — och tvärt om.

Bäst var det, om dopet kunde ske på söndagen, då hela menigheten var till städes med sina förböner för den lille. Men dopet borde föregå den allmänna gudstjensten eller ännu hellre ske inuti denna, sedan episteln blifvit uppläst och haleluja sjunget, men förr än evangeliet lästes. De nydöpte måste sedan stanna kvar i kyrkan, tills gudstjensten var slut.

Den största skam, som kunde tillfogas en moder, var att döpa hennes barn efter slutad gudstjenst. Dermed tillkännagafs nämligen, att modern var en otuktig qvinna och barnet oäkta födt. Enligt många åsigt borde i dylika fall dopet ej få ega rum, förr än modern tillstått, hvem som var barnets fader, samt derefter undergått offentligt skriftermål.

En egendomlig följd af bruket att förena barndopet med den allmänna gudstjensten blef den öfvertro, att dopets kraft kunde ytterligare styrkas genom att gifva den nydöpte del äfven af kyrkans andra sakrament. Det hände, att, då nattvardens utdelande var afslutadt, kalken med det öfverblifna vinet gick rundt ibland de barn, som samma dag blifvit döpta. Denna öfvertro var särskildt utbredd i Skåne och på Sjælland. Biskoparne i Lund och i Roeskilde måste bestämdt förbjuda utdelningen af nattvarden till de nydöpte.

Gudmodern hade en betydelsefull syssla. Det var icke nog med, att hon med största möjliga skyndsambet skulle kläda af och på barnet, uppgifva dess namn och i rätta ögonblicket svara »ja» på prestens frågor.

Hon skulle för det första bära barnet högt och fritt och sjelf se glad ut. Underlät hon detta, fick barnet ett trälaktigt sinnelag. Framför allt måste hon akta sig för att tappa någon af barnets klädespersedlar. I så fall hade det att vänta fallandesot och andra farliga sjukdomar. Om den lille grät eller var orolig, skulle hon låtsas om ingenting, ty detta betydde endast, att den lille skulle få en vacker och kraftfull röst och förstå att begagna sina lemmar. Men vyssjade hon det för att lugna det, så skulle hennes oro fortplanta sig öfver barnets hela lefnad.

Prestens fråga skulle hon besvara med »ja», men sade hon ett endn ja för mycket, så skulle barnet få dåligt hufvud. Deremot

skulle det få godt förstånd, om gudmodern mumlande npprepade hvarje ord, som presten läste.

Då förmaningen till faddrarne var uppläst, gingo dessa en i sender upp till altaret för att offra åt presten, hvarefter de alla lade en guld- eller silfverpenning på barnets bröst. Ofta hade man gjort en ficka — ibland till och med två — på barnets dräkt, så att det sjelf skulle kunna förvara sin skatt.

Detta sätt att »offra» sina faddergåfvor i kyrkan brukades ända in i våra dagar i åtskilliga trakter af södra Sverige, särskildt i Blekinge och Halland.

Då offringen var undanstökad, gick taget hemåt »i strykande fart», fortfarande med gudmodern och barnet i spetsen.

Vid hemkomsten räckte gudmodern barnet till fadern med orden:

»Jag har mottagit en hedning och för med mig en kristen.»

I Skåne löd formuläret sålunda:

»Se här får jag glädjen att i Jesu namn lemna dig en kristen i stället för en hedning.»

Fadern tackade nu gudmodern och faddrarne med ett litet tal, hvarefter barnet lades att soffa i sina dopkläder och alla faddrarne begåfv sig till modern för att lemna en särskild faddergåfva till henne. Gåfvan skulle läggas i hennes säng.

Ibland tillkom ännu ett fjerde »offer» till amman.

Dessa gåfvor hade ursprungligen en religiös betydelse såsom skyddsmedel mot trolldom. Det är därför de borde bestå af ädel metall. Äfven sedan de öfvergått till att vara endast ett uttryck för lyckönskan, följde man detta gamla bruk. Åt barnet gaf man helst guld- eller silfverpenningar, om möjligt sådana som ej mera voro i bruk. Åt modern föredrog man att gifva en silverbägare, en kanna, ett saltkar eller annat husgeråd, men sällan eller aldrig deremot smycken.

Det ansågs hedersamt att bjuda många faddrar till ett dop. De kunde vara ända till öfver femtio, och det fans snikna föräldrar, som för gåfvornas skull inbjödo alla sina vänner till sina barns dopvittnen. »Dopets sakrament missbrukas slem, man gör en affär deraf», heter det från Köpenhamn i medlet af 1600-talet. Äfven i Sverige förbjöds upprepade gånger att ha för många faddrar. I Stralsund förordnades, att ingen fick gifva mera än en dalers värde i faddergåfva. Och i Helsingör sattes en hvar i fängelse, som sökte olofflig förtjenst genom att bjuda många faddrar.

Dopgillet firades med prakt. Enligt gammal sed skulle ett äkta barnsöl vara i tre dygn. Var det knapt med förtäringen, ansågs detta ha en skadlig inverkan på barnet. Man borde ej äta gröten direkt från fatet, ty då skulle barnet bli fattigt.

Hur glupskt det kunde gå till vid dylika barnsöl, påpekas i det gamla, antagligen danska ordspråket om skraddarens barnsöl, »då man åt upp barnet också».

Så snart modern var så pass återställd, att hon kunde återtaga kommandot i huset, hade hon att ställa till en fest för de qvinnor, som hjälpt henne under sjukdomen. Detta gille lär ännu i denna dag utmärka sig för sin ysterhet, hvilka förr i världen gick öfver alla gränser för det passande.

Qvinnorna utmärkte sig vid dessa tillfällen för sin förmåga att dricka starka drycker och för sin lust att på de ströftåg genom trakten, som följde efter gillet, öfverfalla männen.

Också ansågs det klokast för husets manspersoner att uppehålla sig i uthusen, så länge gillet varade. Detta stormiga gille avslutade de sedvanliga högtidligheterna, som följde en ung verldsborgares dop i den gamla goda tiden.

En Jenny-Linds-konsert.

(Ur det tyska bladet »Neue Musikzeitung».)

Då drottning Viktoria af England för ett trettio-tal af år sedan besökte Tyskland, hvarvid hon några dagar som gäst vistades hos prinsen af Preussen på hans slott Stolzenfels i Koblenz, förekom bland de festligheter, som anordnades för att förströ den höga gästen, äfven en konsert, till hvilken berömda musici från sn art sagdt alla landsändar voro inbjudna. Bland dessa befann sig äfven den högt uppburna sångerskan Jenny Lind, hvars ryktes stjärna just vid denna period befann sig i zenith.

Konserten egde rum i slottet i Koblenz inför en elitpublik, bland hvilken en mängd furstliga personer befann sig. Öfriga musikväner, hvilka ej kunde hysa hopp om att blifva inbjudna, tröstade sig med den förhoppningen, att en annan konsert måhända skulle gifvas i någon af de offentliga musiklokaler, hvarigenom de skulle komma i tillfälle att få höra dessa många utvalda förmågor inom musikens verld. I synnerhet längtade man att få höra den svenska sångerskan, hvilket tydligt framgår af följande lilla skildring.

En dag knackade det nämligen på dörren till den våning i hotel Bellevue, som beboddes af Jenny Lind under hennes vistelse i Koblenz. Då Jenny Lind öppnade, inträdde en liten tioårig flicka med en skolväska i handen, och då sångerskan vänligt frågade henne, hvad hon önskade, betraktade hon henne med sina stora bedjande barnaögon och sade:

»Ack, om ni är Jenny Lind, så var så god och sjung litet för mig; alla menniskor tala om, hur vackert ni sjunger, och pappa vill inte låta mig gå på konserten, ty det skulle blifva för dyrt!»

Den älskliga sångerskan skrattade, bad flickan lägga af ytterkläderna, hvarpå hon satte sig till pianot och sjöng omvexlande svenska och tyska folkvisor samt flere af Tauberts barnvisor. De härliga tonerna strömmade genom de öppna fönstren ut åt alla håll och samlade en stor åhörarskara såväl i hotellet, som utanför på gatan. Det var första gången Jenny Lind sjöng der på platsen. Den öfverlyckliga lilla flickan blef vid hemkomsten mottagen med förbråelser, men i sin glädje öfver att hafva sett Jenny Lind och hört henne sjunga svarade hon endast på bannorna med att jublande utropa:

»Jag har varit hos Jenny Lind.»
Den lilla flickan var en dotter till den då högt uppburna romanförfattaren Gustaf vom See (von Struensee).

Den i Koblenz så ifrigt efterlängtrade andra konserten kom aldrig till stånd. Sångerskan ansåg det nämligen ej vara på sin plats att hålla en konsert derstädes för egen räkning, då hon sjelf blifvit dikallad af prinsen af Preussen. Kort derpå erhöi man emellertid genom tidningarna den glada underrettelsen, att Jenny Lind och Clara Schumann ämnade gifva en konsert i Ems.

Några musikaliska unga damer i Koblenz, bland hvilka jag befann mig, beslöte sig genast för att fara dit; genom en vän i Ems beställde vi på förhand biljetter och begåfv oss åstad.

Det var en härlig sommar dag, och en timmas färd uteder den lilla floden Lahns strand i den af nylslaget hö doftande luften kunde ej annat än verka uppriskande. Vid framkomsten gingo vi genast till badparken, hvarest den förut omtalade vännen enligt öfverenskommelse skulle möta oss med biljetterna. Han kom också ganska riktigt emot oss, men redan på afstånd märkte vi af hans betecknande gester, att han kom — utan biljetter; dessa hade nämligen varit utsälda, långt innan vi hunnit beställa dem. Vi blefvo vid denna underrättelse så nedslagna, som man endast känner sig då man är ung och ser ett efterlängadt nöje oätkomligt. Emellertid voro vi ingalunda hägade att så der utan alla vidare försök uppgifva saken. Vi sprungo till biljettluckan, men denna var stängd.

Som oförståndiga, egensinniga barn, för hvilka man förgäfvos söker åskådliggöra omöjligheten att uppfylla deras önsknigar, stälde vi oss då vid trappuppgången, liksom avaktande att genom något underverk få tillträde till konserten. Redan började den tillströmmande folkmassan fylla platsen omkring oss och de lycklige med biljetter försedde att skrida upp-

för trappan. Allt mer och mer inseende det frukt-lösa i vår förbuden, utropade jag till sist tröstlös:
»O, det är förfärligt att på detta sätt nödgas vända till baka.»

»Vill ni då så gerna gå på konserten», yttrade en röst bredvid mig. Jag vände på hufvudet och såg, att rösten kom från en äldre, ståtlig herre.

»Ack ja», svarade jag på hans fråga. »Vet ni någon utväg?»

»Ja, om ni behagar öfvertaga min biljett; jag har flere gånger förut hört Jenny Lind», och härvid räckte han mig inträdeskortet till paradiset. »Mycket nöje», tillade han, då jag, strålände af lycka, nickade afsked till mina följeslagerskor, som med afundsamma blickar följde mig uppför trappan.

Under aftonens lopp fick jag emellertid äfven den glädjen att få höra, det mina väninnor befunno sig i konsertsalen. De hade, tack vare vaktmästarens svaghet för klingande mynt, skaffat sig tillträde strax efter konsertens början. Den, som gaf mig denna hugnesamma upplysning, var just samme vän, åt hvilken vi uppdragit att skaffa oss biljetter. Han hade, då vi först träffade honom, ej heller lyckats förskaffa sig någon själf. Min första fråga, sedan jag berättat, genom hvilken lycklig omständighet jag befann mig i konsertsalen, gällde därför, huru han själf lyckats vinna inträde. Han omtalade då, hur han sett biljettförsäljaren öppna ett fönster för att få frisk luft. Blixtnabbt hade han hoppat in genom fönstret, ryckt till sig en af de biljetter, man reserverat för några höga gästers eventuella ankomst, lagt pengarne på bordet och hoppat ut genom fönstret, innan vaktmästaren ens hunnit sätta sig till motvörn.

Dessa omständigheter äro i och för sig obetydliga, men de bevisa, med hvilken entusiasm och beundran den nu för alltid förstummade sängerskan med rätta omfattades.

Det har sedermera blifvit mig förunnadt att höra de flesta storheter på musikens område under de sista 40 åren, men jag måste ännu i dag tillstå, att jag aldrig hört Jenny Linds like. Hur tydligt hennes sjäfulla qvinlighet, hennes kraftiga och poetiska konstnärsnatur kommo till uttryck i hennes sång är ju verldsbekant, och benämningen »den svenska näktergalen» har så ofta tillämpats på henne, att den måhända förefaller utnött, men den är allt för träffande att någonsin kunna ersättas. I synnerhet kommo hennes sorgsna, klagande sånger hjertat att vibrera liksom vid en näktergals suckan. Det förtjusande behag och det oskuldfulla uttryck, hon visste inlägga i sina folkvisor, kunna med ord endast svagt antydas. Konstnärscandens trollmakt trängde sig med hvarje ton in i de åhörandes själar.

A. Godin.

Om maj månad och Heinrich Heine, om myggbett, svarta strumpor, sympatikurer och rullkaminer.

En föreläsning för damerna
af Dolly Roon.

Mina nådiga damer!

Sommaren synes verkligen på fullt allvar vara kommen, åtminstone i det sydligare Sverige, och när vi nu anse, att Östersund ligger ungefärligen midt uti riket, så kunnen I själfva ad libitum uppdraga linien.

Ja, nu är den här, den varma årstiden, och hänförande är den, såvida den ej, kapriciös liksom alla skönheter, lockat ut den spåda grönskan endast för att sedermera obarmhertigt och kallsinnigt förinta den genom en bitande frostnatt. Maj månad är en perfid tid, dels genom sina lika snabba som oföväntade temperaturvexlingar, dels emedan — — ja, I kännen ju sången:

»Im wunderschönen Monat Mai,
als alle Knospen sprangen,
da ist in meinem Herzen
die Liebe aufgegangen» o. s. v.

Kan hända många af eder, mina damer, påverkade af vår tids realistiska tendenser, nu ironiskt småle åt Heine och tänka, till hälften medlidsamt, till hälften skamset, till baka på den tid, då I svärmaden för »Buch

der Lieder» och funnen hvarje dess ord så väl passa in på ert eget sinnes stämningar.

Om det nu var »Monat Mai» eller »l'objet de vos pensées» eller bådadera, som vållade det, der låg dock ett trolskt behag öfver denna bok, som så väl förstod att tyda eder »Sehnen und Verlangen».

Apropos realistiska tendenser så faller mig en anekdot om Heinrich Heine just nu i minnet.

Han sjunger uti sin »Junge Leiden»:

»Anfangs wollt' ich fast verzagen,
und ich glaubt', ich trüg es nie;
und ich hab' es doch getragen,
aber fragt mich nur nicht wie?»

Detta låter ju som ett från hjertat trän-gande smärtans skri — men, mina damer, anledningen var allt annat än poetisk!

Heine hade nämligen den gången haft för tränga skor, och vid hemkomsten, sedan han befriat sig från dessa tortyrredskap, hade tanken på de genomgångna marterna ingifvit honom ofvannämnda rader.

Alla menskor spä (jag vet ej, om gubben Nostradamus haft sitt ord med här vid lag) att vi skola få en ovanligt het sommar såsom en slags skadeersättning för förra årets regniga.

Då, mina damer, vill jag gifva eder ett godt råd, alldeles oss emellan; skratten ej åt mig utan lyssnen andäktigt: begagnen aldrig svarta strumpor om sommaren!

Se här mina goda skäl! Svarta strumpor äro ytterst skadliga, t. o. m. skadligare än andra färgade strumpor. Den svarta färgen bränner edra små fötter, så att de blifva olidligt ömma, och dertill färgar den ifrån sig på skinnet värre än alla andra.

Tänken nu blott, när myggen börjar svärma omkring eder; slutligen utväljer en djerf mygga en plats åt sig på eder fotvrisk för att, lik en liten vampyr, utsuga ert blod. Så riffer man sig något på det starkt svidande myggbettet, deruti komma några atomer svart färg, så inflammeras det lilla såret; derpå begagnar man några enkla huskurer, t. ex. spindelväf, honing och dylikt, så är hela foten svullen, och slutligen inträder blodförgiftning!

Mina kära damer, med all respekt för så kallade huskurer, så göra dessa ofta mycket mera skada än nytta. Dermed vill jag ej förkasta alla dylika, men vill endast påpeka, att man vid behandling af sår, brännskador, bölder o. s. v. ej kan vara nog aktsam. Renlighet utgör härvidlag det förnämsta, och de probata medel, som »husfarmakopén» påbjuder, äro merendels långt ifrån egnade att verka desinficerande.

En gång kom en bondgumma till mig och beklagade sig, att »hennes tös hade ett dölligt ben», hvilket på vanlig svenska betydde, att hennes dotter hade ondt uti ett ben; nu var meningen, att jag skulle gå dit och »doktorera» henne med några »meklamenter».

Vid påseende befans flickan hafva ett sår, som hon bestrukt med en sådan rar salfva, bestående af hundfett, tjära och pulveriserad tegelsten, men det ville ej läkas ändå! Såret var hemskt att skåda!

Som jag många gånger genomläst dr Göranssons »Samariterkurs», insåg jag genast, att det första jag hade att göra var att rensa såret, och att aseptisk dertill vore bra. Jag satte en s. k. rafrachisseur uti en aseptin-flaska och blåste ett fint duggregn på såret, tills jag trodde det vara rengjort. Sedan lades en mångdubbel, i aseptin doppad linne-lapp derpå, derefter en linnebinda och så ett stycke vaxduk omkring det hela. Jag hade

den glädjen att, sedan jag dagligen skött såret på ofvan nämnda sätt, efter en tid få se det läkt.

Jag lät ej tillfället gå mig ur händerna, utan höll ett »kort och lämpligt tal» om faran att begagna salfvor och dylikt på öppna sår samt utdelade aseptinflaskor till höger och venster. Det hjälpte ju alltid något, men en tid der efter kom en gosse med ett sjukt finger till mig. Han hade visst icke smort på af salfvor, ty det visste han ju ej var bra — nej, alls icke! Han hade bara strött snus i såret!

Då äro de s. k. sympatikurerna långt mera oskadliga och ibland t. o. m. gagneliga.

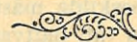
När man t. ex. har ondt i halsen, skall man omlinda den med en ullstrumpa, men den venstra måste det vara, eljes är kuren utan någon som helst verkan; eller om ett fiskben fastnar i matstrupen, så skall man genast rifva sig uti nacken med ett annat, hvilket ofelbart drifver bort det fastnade. Eller om de nådiga damerna förlägga sina nyckelknipor, behöfva de endast hänga upp en nyckel, likgiltigt hvar, så skall man få se, att det förkomna genast återfinnes. Den absoluta ofelbarheten af sympatikurerna vill jag nu ej precis garantera, men man kan ju alltid försöka.

Jag började att tala om maj och efter diverse transgressioner återvända vi dertill!

Maj var välkommen, ty när han sände sina milda fläktar in uti våra boningar, så måste de afskyvärdaste af alla moderna tortyrinstrument gifva vika för honom. Jag menar, att värmenecessärerna, alias rullkaminer, då lystes uti band och interdikt.

Mina damer! Finnes det ej många bland eder, som hysa en rättmätig antipati för dessa atmosferförpestande, strupkatarrbefordrande och hufvudvärksförskaffande tingestar? Hinduer-nas Jaggernaut krossade med sina hjul fanatiska menniskor; denne svenske Jaggernaut förstör vårt lynne, våra mattor och vårt golf! Finnen I också, att de icke hålla en procent af de många fagra löften, hvarmed de bedårade oss i början, då vi blindt gingo i fällan? Hvad prisbilligheten och bränslebesparandet beträffar — hm, låtom oss då hellre tala om något annat!

Men som jag tror mig förmärka, att en och annan af mina nådiga damer förstulet gäspar bakom sin solfjäder, så måste jag sluta för denna gång, dels af galanteri, dels af respekt för edra tjusande »griffes roses».

Litet om kräftor.

När nu sommaren går in, kommer helt visst kräftfångst att som en angenäm och nyttigt sport mångenstädes bedrifvas, och därför vilja vi här säga några ord om kräftors behandling och tillredning. Har man fått kräftorna, redan något innan de skola användas, gör man bäst i att utfodra dem, ända till dess de skola brukas. Man kan gifva dem allehanda tillgänglig föda, dock måste den vara af den art, att den äfven smakar menniskor väl, då kräftköttet ännu inom 24 timmar bibehåller smak af den förtärda födan. Man väljer alltså råa ägg, mjöl, små sallatsblad o. dyl. Före kokningen rengör man kräftorna, i det man med venster hand håller dem midt öfver ryggen och ordentligt borstar af dem med en borste. Man undviker emellertid att dervid afrifva det midtersta lilla fjellet i stjertspetsen, i hvilken, som bekant, kräftans tarmkanal utmynnar. Man skulle derigenom åstadkomma en öppning, hvarigenom kräftans goda saft kokas ur i vattnet och vattnet intränger i kräftan. Vattnet som saltas bra bör koka, då kräftorna nedläggas deri, samt kryddas antingen med dill eller något kummin. Då kräftorna blifvit

fullkomligt röda, öser man spadet några gånger öfver dem, hvarefter de äro färdiga. Till kräftor serveras flere sorters olika såser, bland hvilka märkas: färsk persilje- eller gräslökssås, sås med rifvet hvetebröd eller kräftsås, färgad röd med kräftsmör. Mycket välsmakande blifva så kallade imkokade kräftor, hvilka tillagas sålunda: i en väl tilltäpt kastrull hålles ett glas rehnskt vin jemte en matsked smör, en större rödlök skuren i tärningar, en knippa persilja samt salt och peppar. Då detta kokar, läggas kräftorna och kokas i den dervid uppstående imman under flitigt omrörande, hvarvid likväl kastrullen så litet som möjligt bör aftäckas.

Kräftorna erhålla härigenom en mycket pikant smak och blifva mycket bättre, än då de helt enkelt kokas i saltadt vatten. — En utomordentligt fin och välsmakande rätt äro stufvade kräftstjertar. Hårtill användas vanligen 4 å 5 tjog kräftor, hvaraf stjertarna urtagas, blandas med ett stort stycke färskt smör jemte hackad persilja och stufvas. Af benen och klorna tillredas kräftsoppa och kräftsmör. De senare kunna äfven, sedan de väl urvattnats och torkats, användas som prydnader till andra rätter.

En gourmand.

Teater och musik.

Kungl. operan. Ändtligen kommer han, i säsongens elfte timme. Sent, men ej för sent. Hvilken? frågen I, ärade läsarinor. *Aroid Ödmann* naturligtvis. En glädjande underrättelse — icke sant? — för dem, som få tillfälle höra honom. Första föreställningen gifves måndagen den 3 instundande juni och uppföres då den populära »Konung för en dag». Derpå följande onsdag gifves »Romeo och Julia». Hr Ödmann lär vidare komma att uppträda i »Carmen» och möjligen i »Faust» eller »Mefistofeles».

På onsdagen innevarande vecka är fröken *Helene Munktells* opera-comique »I Firenze» antagen till uppförande första gången.

Hufvudpersonerna äro: *Gemma* (fru Edling), målarn *Stefano Varezzi* (hr Hagman) och *Bardi* (hr Janzon), professorerna *Viarducci* (hr Grafström) och *Sarsapilla* (hr Nilsson), *Bembo*, *Stefanos* hysresvärd (hr Strömberg); i öfrigt uppträda i stycket hofdamer, konstelever och pager. Handlingen försiggår i Firenze på 1400-talet. »I Firenze» gifves som förpjet till »Regementets dotter».

Meiningarna, det berömda tyska skådespelaresällskapet, gifva sin första föreställning å Svenska teatern måndagen den 3 juni, då Shakespeares drama »Julius Cæsar» uppföres. Önskligt, ej minst för sällskapet sjelft, hade varit, om gästspelet inträffat vid en annan tidpunkt än så här på försommaren, då alla redan flyttat eller hålla på att flytta till landet. Biljettprisen lära blifva ganska mätliga.

Filharmoniska sällskapet kommer att under sommaren, antagligen i augusti, företaga en sångarfärd till Paris. En grundfond — 25,000 kr. säges det — lär genom enskild persons frikostighet vara afsatt för ändamålet.

Den 28 maj.

Ett storstadsbarn.

Berättelse för Idun

af Johan Nordling.

(Forts.)

VI.

Räkenskap.

Trots att Ruth kommit sent till hvila och derefter länge hållits vaken af alla de tankar och minnen, mötet med den forne trolofvade gifvit lif inom henne, vaknade hon dock följande morgon i god tid, vid att ljudet från Waxholmskyrkans förstegångsrینگning som en morgonsalm strömmade in genom det öppna fönstret.

Hon steg upp, fick de röda saffianstofflorna på sina nakna små fötter, svepte den lätta mor-

gonrocken af hvitt ylle om sig och gick ut på den lilla balkongen, till hvilken glasdörrarne från gästrummet direkt vette.

Det var en förtjusande morgon. De välklippta gräsmattorna på terrassen nedan villan lågo ännu fuktiga af daggen, hvilket i solskenet gaf deras gröna sammet en perlemorlik skiftning. De röda rosorna lyste klara som blod, de hvita duggade sin snö öfver rabattens svarta mull, när helst den lätta morgonbrisen, som blåste från sjön, satte dem i sakta vaggning.

Den rika trädvegetationen efter stranden hade antagit denna saftigt klorofyllmättade färgton, som högsommarens solbränna förlänar den; och bortom strandens ram glittrade den fria fjärden i jemn krusning likt ett fjälligt pansar af skimrande guld.

Det riktigt gjorde ondt i ögonen att se derpå, och Ruth skyggade och öfver pannan med handen, så att ljuset silade sig mellan hennes fingrar och föll i rosenfärgade strimmor öfver hennes haka och kind.

För öfrigt tycktes hela Klaraborg ännu ligga sänkt i sömn; de gröna spjäljousierna voro slutna för solsidans fönster, liksom blundade huset med alla sina ögon. Den enda lefvande varelse, Ruth såg till, var trädgårdsdrängen, som till hälften söndagsklädd, men med den blårandiga arbetsblusen dragen ofvanpå kragkappan, längst ned i trädgården vattnade löfkojorna och resedan.

Hur kunde man dock sofva en sådan morgon? I en känsla af vällustigt välbehag spärade Ruth upp sina näsborrar och insöp i långa drag den friska doftfyllda luften, så att näsvingarne fladdrade som en blommas blad.

Hennes silkesgula hår låg ännu utslaget efter nattens hvila, och när hon såg det glänsa i solskenet, tog hon en slinga mellan sina fingrar och lät den långsamt glida emellan dem fram och åter, medan hon, försjunken i beundran, lät sina ögon länge dröja vid den leende tafian.

Plötsligt föll det henne in, hur skönt det skulle vara att taga en långpromenad efter stranden, ensam med sina tankar och den fria naturen, innan ännu någon af de andra vaknat.

Hon gick åter in till sig och fullbordade raskt sin toalett. Men när hon kom ned på terrassen och med snabba steg vände af mot vägen till stranden, hörde hon en dörr öppnas i byggnaden bakom sig. Ofrivilligt vände hon sig om.

Upp på trappan till verandan stod Karl Vrede och helsade henne artigt med hatten i hand.

Ruth, som var allt annat än angelägen om sällskap och kanske minst af allt om Karl Vredes, gaf honom svar med en afmätt böjning på hufvudet och fortsatte så vägen framåt med påskyndade steg. Men den unge målaren följde henne. Hon hörde sanden knastra under hans fötter bakom sig och, fastän hon i nervös förvirring alltjemt ökade farten, till dess hon slutligen halfsprang nästan som i flykt, kom han henne allt närmare och närmare. Och så hörde hon hans röst ropa:

»Jag tror rent af, att ni är rädd för mig; är jag er då så förhatlig, att jag ej får följa er?»

Hon stannade genast, utan att vända sig om; hon var blossande röd efter den hastiga marschen, af den fruktade öfverrumplingen, och med sänkt hufvud och nedslagna ögon slog hon häftigt i gräset vid vägkanten med spetsen af sitt parasoll.

Han var nu vid hennes sida och lyfte å nyo på sin hatt, men hon såg ej upp. Några pinsamma sekunder yttrades intet å någondera si-

dan. Men slutligen tog han åter till ordet och sade, med dämpad röst, nästan bedjande:

»Jag skulle dock så gerna vilja träffa er ensam; jag har mycket, så mycket att säga er.»

»Hvad skulle ni kunna ha att säga mig», brast Ruth ut, häftigt, och lyfte sitt hufvud. Hennes blick mötte hans; den var trotsig och vred.

Men då hon såg det allvarliga, nästan ödmjuka uttrycket i hans ansigte, blef hon genast vekare.

»Numera — —» tillade hon, vemodigt.

»Det är inte godt, hvarken för er, Ruth — fru Kruse, eller för mig, att det gamla ligger oförklaradt och missförstådt emellan oss och . . .»

»Det gamla», afbröt hon; »ack, jag besvär er, lät det gamla hvila i ro!»

»Nej, vi äro skyldiga hvarandra, att få allt på klar fot. Jag förstår, att ni anklagar mig, som den der ensam har felat. Men jag säger er Ruth», hans röst fick en lidelsefull, nästan hotsam klang, »att jag har äfven räkenskap att affordra er, stora räkenskaper . . .»

Ruth svarade intet. Hon tryckte läpparne så hårdt samman, att de hvitnade; han kunde se, hur det arbetade inom henne, hennes bröst häfdes häftigt, och det ryckte nervöst kring hennes sänkta ögon. Var det ånger, var det vrede, frågade han sig. Han visste det ej.

»Ett står fast», sade han enkelt; »jag har aldrig upphört att älska er.»

Men han ångrade sig i detsamma inför följden af sina ord. Hade han slagit Ruth i ansigtet med sin lyfta hand, kunde hon icke våldsammare brusat upp.

Hela den spåda gestalten reste sig, som hade hvarje nerv, hvarje sena inom den i ett ögonblick spänts likt en fjeder; stolt, utmanande, högst stod hon inför honom. Hennes blå, klara ögon, som föraktfullt mötte hans, mörknade nästan till svart, och när hon talade hade hennes röst en skälfnings, vittnande om att hela hennes inre rörts upp från grunden.

Han tog ofrivilligt ett steg till baka.

»Öch detta vågar ni verkligen säga mig rätt upp i ansigtet — ni, som en gång egde den unga, oerfarna flickans — barnets — hela kärlek — en kärlek, som älskade öfver alla gränser, trodde öfver alla gränser, hoppades utan någon inskränkning — o, hur skulle jag då inte kunna ha lidit allt, allt för dig, Karl — tåligt väntat, i evighet förbidat — allt, utom likgiltighet och glömska . . . Och ni, som för detta barn sten för sten ref ned den byggnad af förtroende och hopp, som hon byggt upp med hvad ädlast och skärast och heligast fanns af känslor och föreställningar inom henne — ni kommer nu inför mig och talar fräckt om en beständande kärlek! Gå, gå bert ifrån mig, säger jag er, och visa er aldrig mer för mina ögon. Ni har ej ens skytt att kränka mig så, som ingen ärbär kvinna eger rätt att någonsin glömma, ty, minns ändock, att jag är en annans hustru . . .»

Hon uttalade de sista orden långsamt, med ett hånfullt skärande eftertryck på hvarje bokstav.

Karl, som ytterligt bestörtes öfver detta våldsamma utbrott, sökte gång efter annan afbryta henne; han lade afvärande sin hand på hennes arm — hon ryckte den till baka, som hade hon bränts af en giftig ört. Men när hon slutat, hade han dock icke genast ord, förvirrad, tveksam, hvarmed han skulle bemöta denna den hopsparade smärtans paroxysm.

Ruth vände sig om för att gå; men, hunnen ett par steg, stannade hon och sade:

»Dock nu, nu kan ni följa mig. Jag for-

drar det, jag befäller. Efter detta är ni mig mer främmande än den som står längst från mitt hjerta, och jag skall skänka er tillfälle att föra ert usla — försvar.»

Hon fortsatte nedåt stranden med fasta steg och hållning. Vrede tvekade; kunde något vidare sägas henne med rimlig utsigt till hörsamhet, medan hon var i denna sinnesstämning? Men, medan han oviss lät sina ögon fara omkring, fick han sigte på trädgårdsdrängen, som på afstånd med den oförstaldaste för-

våning från rabatten fänstirrade emot dem; och han följde henne.

De gingo i tystnad framåt, en hvar på hvar sin sida om vägen, liksom skydde de att komma hvarandra allt för nära. När de kommit ned till ångbåtsbryggan, vek Ruth af på Waxholmsvägen, som skuggad af al och tall följde vattent framåt. De hörde våg efter våg i jemna taktslag slå in öfver stenarne vid stranden; en ångare gick bullrande förbi, så kom svall-sjön efter den och sköljde in i viken med ett

fräsande crescendo, aftog och tystnade. Plask — plask — mätte vågorna på nytt ut tiden, moment efter moment. Och på afstånd hörde de en strandpipare skrika, flyttande från sten till sten.

Dessa enkla naturljud verkade nästan pinsamt på dem bägge i den spända ordlöshet, med hvilken de vandrade vägen fram.

(Forts.)

För sommaren.

Såsom en särdeles praktisk och nyttig sak måste man beteckna den välkända firman J. G. Hammars lampkök. Ingen familj, som flyttar ut på sommarnöje, borde underlåta att skaffa sig ett dylikt lampkök. Lätt transportabla, lämpa de sig synnerligen väl för utflykter i det gröna. Tre å fyra olika storlekar gifvas med en, två och tre lägor. De båda mindre slagen äro förträffliga att använda ej blott vid nyssnämnda utflykter, utan också — det kunna vi af en tvåårig erfarenhet intyga — synnerligen lämpliga att användas i hem, der man har små barn. Ett dylikt lampkök tjänar nämligen ej blott som kokapparat, utan utgör på samma gång en den allra förträffligaste och mest lätt-skötta nattlampa. De större sorterna ersätta nästan fullkomligt en mindre kokspis. Lampköken måste också i förhållande till den stora nytta de göra betecknas som synnerligen billiga.

Fru Maria H.

Hushållet.

Ättika, senap, soja och kryddor — se der saker, som äro oundgängliga i snart sagdt hvarje hem. Det mesta af dylika varor, som hittills hos oss användts, torde hafva ledt sitt ursprung från utländsk fabrikation. Men hvarför skola vi gå öfver ån efter vatten? Numera tillverkas ju här hemma fullt ut lika goda, ja delvis bättre varor af detta slag, utan att därför betinga högre priser. En firma, som i detta afseende inlagt stora förtjenster och fört i marknaden verkligen utmärkta varor är Th. Winborg & C. Flere husmödrar hafva bedt oss påpeka godheten hos nämnda firmas varor, dess ättika, soja, senap, bifstekssås, malda kryddor m. m., och vi göra det så mycket hellre, som vi själva haft tillfälle öfvertyga oss om det berättigade i en sådan rekommendation.

Bostaden.

Pulveriserad pimsten i husmoderns händer. Att pimstenvål och pimstensbitar borttaga bläck- och fruktfläckar från händerna, är noggsamt bekant; men hvilken nytta husmodern kan draga af pulveriserad pimsten (köpt på apoteket eller i drogehandeln) är just, hvad jag härmed ännar påpeka. Detta pulver har hjälpt mig i många fall, der jag förut stått rädlös, och kostar blott obetydligt; för 25 öre räcker nämligen hos mig hela året om.

Brännare på lampor och fotogénkök ser man i de flesta hem — äfven der husmodern för öfrigt är ett mönster af snygghet och ordentlighet — svarta och fula, just därför, att frun ej vet, hur man på lätt väg skall få bort denna sotskorpa. Nå, man behöver bara fukta en yllelapp, doppa den i några korn pulveriserad pimsten och efter en liten stunds gnidning har sotet försvunnit, och brännaren är blank som guld. Oljehus, som af utspridd fotogén blifvit gula, skuras ögonblickligen fina genom pimsten; äfven bruna fläckar på lampglasen gifva vika för detta ypperliga pulver.

Vid vår- och höst-general-diskningen af köksporlinet hjälper det ofta bra

litet att begagna het sodalut och såpa, och i trots af all borstning stanna gula smutsränder och, som man tror, inbrända ställen kvar. Vid första försöket att dervidlag använda pulveriserad pimsten kom jag till ett glänsande resultat; allt det inbitna dammet mellan fasonerna, som förgat mig i så många år, gick äfven genast bort.

Bläckfläckar på elfenbenspennskaft och pappersknifvar samt fläckar på alla sorters metaller kunna gnidas bort med tillhjälp af pimstenspulver; men fastän pulvret är temligen fint, gör det dock reor på finare metaller, der jag blott använder det, då det gäller verkliga fläckar af sot, rost eller dylikt; till blankskurning har man ju så många andra utmärkta enkla medel.

Stenia.

För att blända fönsterrutor begagnar man i allmänhet krita, upprörd i vatten, men detta har den olägenheten, att kritan faller af när solstrålarne bränna på fönstret. Långt bättre är att härtill använda karlsbadersalt, upplöst i bäjerskt öl; det sitter fastare och är långt vackrare, i det saltkristallerna gifva rutan utseende af att vara frusen och betäckt med de präktigaste isblommor.

Dana.

Hemfärgning.

En svart ylleklädning, som blifvit fläckig och grå, kan genom att färgas på följande sätt, åter blifva liksom ny. Lake kokas på enris; i denna blandas 35 ort bresilja. Tyget kokas derpå i denna blandning en stund samt sköljes sedan i ren enrislake, hvarefter det strykes, medan det ännu är någorlunda fuktigt. Strykningen försiggår på avfvisidan. — Tyget färgar ej från sig.

Lalage.

Handarbeten.

Treflig stickning, passande till dukar, stolöfverkast och dylikt. Första hvarfvet. 2 räta maskor, 1 hank, 1 rät m., 2 m. tagas ihop, 1 avfig m., 2 m. tagas ihop, 1 rät m., 1 hank, 1 rät m., 1 hank, 1 r. m., 2 m. tages ihop, 1 avfig m., 2 m. tages ihop, 1 rät m., 1 hank. Andra hvarfvet. 2 räta m., 1 hank, 1 rät m., 2 m. tages ihop, 1 avfig m., 2 m. tages ihop, 1 rät m., 1 hank. Tredje hvarfvet. 2 räta m., 1 hank, 1 rät m., 1 hank, 2 m. tages ihop, 1 avfig m., 2 m. tages ihop, 1 avfig m., 2 m. tages ihop, 1 hank, 1 rät m., 1 hank. Fjerde hvarfvet. 2 räta m., 1 hank, 3 räta m., 1 avfig m., 3 m. tages ihop, 1 hank, 3 räta m., 1 hank. Femte hvarfvet. 2 räta m., 1 hank, 5 räta m., 1 hank, 3 m. tages ihop, 1 hank, 5 räta m., 1 hank. Sjette hvarfvet lika med första, sjunde med andra. s. v. Emellan hvarje hvarf stickas ett hvarf avfiga maskor.

Dana.

Matlagning.

Äppelmos året om utan den farliga salicylsyran. Köp Amerikanska äpplen skurna i ringar, lägg dem några timmar i vatten, skölj väl med en visp, och koka uti litet vatten socker och

vin. Då det är nästan kokt, röres med en stälvisp, att moset blir som af färska äpplen. Kan användas till tårter och kakor och fullkomligt som af färska äpplen.

Stassan.

Barnbalstärta. Tag 4 ägg, 2 thekoppar socker, som vispas tills det höjt sig. 2 thekoppar mjöl, 1 d:o grädde, vispad till skum, 3 theskedar jästpulver, blandadt i mjölet. 2 matskedar smör. 10 bottnar gräddas, äppelmos eller sylt lägges emellan. Öfvervispas med grädde, deri några skifvor gelatin upplösts, samt socker och garneras med sylt. Här af bli 2:ne tårter för 25 personer.

Stassan.

Falsk sparris. Odlas under sommaren s. k. sockerrötter, svartrötter eller scorzonner, som äro svarta, fingerstjocka och jemtjocka rötter. Skrapa dem och kasta dem i vatten med litet ättika uti, ty annars svartna de. Kokas och ätas som sparris med något litet smör & socker i spadet. Kan äfven användas till sparrisomlett.

Stassan.

Drycker.

Läskedryck af apelsinskal. Tag apelsinskal, bortskär allt hvitt och lägg det gula uti kornbränvin, som bör stå öfver skalen. Står öfvertäckt i 6 veckor. Spriten afhälles och utgör nu en stark essence.

$\frac{1}{2}$ k:a kokt vatten bör kallna, då 1 B hvitt socker, 3 ort citronsyra och ett spetsglas af essencen dithälles, hvarefter ihälles vatten efter smak.

Stassan.

Hvarjehanda.

Blekning af linne. $1\frac{1}{2}$ skålp. kloralk upplöses i ljunt vatten och silas två gånger genom entränningshanddukar, så att intet grums kommer med. Silas i träkärl, och så mycket vatten påspådes, att det blir 10 kannor; skall vara ljunt då garnet ilägges. Härtill tages 10 skålp. garn eller väf, som legat i vatten öfver natten och är väl urvridet; får ligga 10 à 12 timmar, under hvilken tid godset vändes ofta. Så fort man ser, att kalken sjunkit, vändes det för att blifva jemnt blekt. Vridet sedan upp och sköljes väl i mycket vatten, t. j. o. m. i flere, om man ej kan komma till rinnande vatten. Sedan får det ligga i vatten öfver natten och kokas i sodalut (1 skålp. soda till 15 kannor vatten) och änyo sköljas väl samt läggas på en byk, om dertill är tillfälle, i annat fall får det ligga i vatten ett par dagar. Är det t. ex. köpt väf som skall blekas, bör den lakas eller måste man åtminstone slå kokande vatten på den för att få bort all olja, som finnes i väfnader, hvilka tillverkas vid fabrikena.

Frida N. N.

Att från duktyg borttaga rödvinsfläckar. Fläckarna bestrykas först med bomolja och gnidas med fingret, hvarefter duktyget under 2 timmar lägges till blekning i solen. Här på tvättas fläckarna först i kallt, derpå i varmt såpvatten, hvarefter det lakas som vanligt och fläckarne skola försvinna.

Frida N. N.

Att skära fogel. Vingbenen samt lären fränskäras och styckas; bröst-köttet lossas försigtigt från benet och skäres i vackra fingersbredda bitar, som läggas i en stjerna ofvanpå. Har det varit två foglar, ser detta synnerligen bra ut.

Frida N. N.

Läkareråd.

A. M. M.—in. 1) och 2) Om ni har lungdot, kan ej utan undersökning afgöras. I alla händelser har ni symptom af blodbrist och nervsvaghet. Vänd er med första till läkare — om ni ej redan gjort det. En längre tids hvil torde emellertid vara ett oeftergifligt vilkor, för att ni skall bli bättre. 3) Se Iduns annonsafdelning. 4) Det är åtminstone högst osannolikt. 5) Ja, men ni torde först behöfva stärkas med andra bad. Har ni ej tillfälle att i sommar undergå en badkur?

Prenumerant 1889. Då ni i öfrigt känner er frisk och numera ej har några symptom deraf, så behöfver ni ej alls oroa er, för så vidt ni ej på nytt utsätter er för det samma. Bada i sommar kalla bad, tag god motion och var i öfrigt vid godt mod. — Nej, det vore alldeles bortkastade pengar att skaffa er denna, som ej är annat än humbug.

Hilda. 1) Nej, om ni blott är försigtig.

2) Ja. 3) Nej.

?? 1) Alla starkare medel, som medföra hastig verkan, äro ej ofarliga och kräva derför försigtighet, hvarför man gör klokast i, att ej själf företaga dylikt behandling. Se i öfrigt svar till Ingeborg i n:r 19. 2) Ett sådant medel är jern. Driek morgon och afton ett halft dricksglas Karlstads jernvatten.

L. S. Är snuvan tillfällig, eller har ni haft den längre tid? I förra fallet går den nog öfver af sig själf; genom användning af ett smuktmedel af 10 delar karlsbolsyra, 10 delar alkohol och 5 delar ammoniak torde ni också få någon lindring. I senare fallet fordras längre behandling (med insprutningar, toucheringar, etc.), helst af specialist. — Skaffa er Roséns bröstdroppar och tag af dem en half tesked ett par gånger dagligen.

Ödlig. Medlet användes i dosis af högst 5 milligram för hvarje gång. Vi anse det absolut orätt af er att på egen hand experimentera med ett så farligt medel. — Har ni ej tillfälle att undergå en brunns- och badkur, t. ex. i Ronneby?

A. T. Ingrid tre gånger dagligen såpsprit (1 del grönsåpa på 2 delar koncentrerad sprit); använd på nättarna en salva af 1 del borax. 1 del hvitt precipitat, 10 delar lanolin. Bli reningens för stark, användes under någon tid blott salvan. Behandlingen måste fortsättas länge.

Ester. Se svar till A. T. här ofvan!

29-årig flicka. 1) Begagna morgon och afton sköljningar med ljunt vatten. 2) Omöjligt att bestämma glasögonnummer utan undersökning. 3) Nej. 4) Finnes det någon möjlighet för er att i sommar undergå lämplig badbehandling, så bör ni ej underlåta det. Med blott medicin utträttas här vid lag föga; deremot torde ni genom hvilva, ombyte af luft och en förständig bad- och brunnskur kunna bli betydligt förbättrad. 5) Kan ej säkert afgöras utan undersökning; sannolikt synes oss vara, att ni ej lider af denna sjukdom.

X. 16. Den Mitchell'ska kuren är ett slags gödningskur. I de flesta fall isoleras patienterna och få ligga till sängs dygnet om, under det att de på bestämda tider få intaga bestämda kvantiteter föda i stigande mängd. Äfven kombineras kuren gerna med massage, ofta äfven med elektrisk behandling. I mindre svåra fall modifieras kuren. Att närmare ingå i denna detaljer skulle ej tjena mycket till, emedan kuren i alla händelser måste ledas och öfvervakas af läkare. Blott läkare kan dessutom afgöra, för hvilka fall den lämpar sig.

Dr — d.

Breflåda.

Gerda N.—n. Icke illa, i all synnerhet om åldersuppgiften är tillförlitlig. Vi såge helst, att den unga författarinnan för oss enskildt uppgäve sitt namn, hvilket naturligtvis stannade hos Redaktionen. Vi skulle sedan med nöje meddela hennes lilla poem.

»En af Iduns prenumeranter» frågar, hvarför den till helårsprenumeranter utlofvade modejournalen uteblir. Vi veta alls icke, hvarifrån den ärade brefskrifvaren fått föreställningen, att någon modejournal skulle följa Idun. Vi ha aldrig utlofvat något sådant Att det lilla otjenliga, månadliga bihanget,

som i fjol utgick med Idun, i år skulle upphöra och skälen härtill, tillkännagifvo vi vid årsskiftet.

»En af Iduns intresserade läsarinor — men ej läserska!» Vi vilja gerna vara så många som möjligt af våra läsarinor till lags, men därför får man och bjuda på uppsatser i vidt skilda ämnen, i skild ton och skilda riktningar. En af edra önskningsar finner, som ni ser, uppfyllelse redan i detta nummer.

Förf. till »Ett storstadsbarn» låter svara eder, att förklaringen till en stor del kan hemtas ur första delen — ni har väl läst den? — och att än vidare ljus i saken snart nog kommer att spridas. Endast litet tålmod! Tackar eder för vänliga intresset.

Red.

Innehållsförteckning:

Tillkännagifvanden. — Till unga mödrar, varande eller blifvande; af *Elna Tenow*. Första artikeln. — Till min okända zigenerska; dikt af *Daniel Fällström*. — Dopseder och dopskrock; anteckningar från gamla tider. — En Jenny-Linds-koncert; af *A. Godin*. — Om maj månad och Heinrich Heine etc.; en föreläsning för damerna af *Dolly Roon*. — Litet om krafter; af *En gourmand*. — Teater och musik. — Ett storstadsbarn; berättelse för Idun af *Johan Nordling*. VI. Räkenskap.

För sommaren. — Hushållet. — Bostaden. — Hemfärgning. — Handarbeten. — Matlagning. — Drycker. — Hvarjehanda. — Läkare-råd. — Brevlåda.

Annonsor.

Annonspris: 25 öre per petirad (= 10 stafvelser). Ingen annons införes under 1 kr.

PLATSSÖKANDE.

En ung, bättre flicka, önskar plats i någon bildad familj att vara frun behjelpig med alla inomhus förefallande göromål, sömnad m. m. Svar torde godhetsfullt adresseras till I. B., Askersund, poste restante. [235]

Lärlarinna.

En undervisningsvan lärlarinna med goda vitsord söker till hösten plats. Franska språket har studerats utomlands. Uppllysningar å Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, Stockholm. [250]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius

Lilla Vattugatan 24.

Behandlar företrädesvis mag- och hudsjukdomar. Praktiserar 1 juni—1 sept. vid Hjo vattenkuranstalt. [153]

Doktor Carl Flensburg

14 Lilla Vattugatan 14.

Hvardagar 1/23—1/24. Helgdagar 10—11. Behandlar företrädesvis Barnsjukdomar. [34]

Med. Dr ERNST SALÉN,

Ögonläkare.

Bostad: Stora Vattugatan 2. Mottagning: helgfria dagar kl. 1/2 10—1/2 12 f. m.

Doktor C. D. Josephson

Hötorget 11, 1 tr.,

Hvardagar 2—3. Helgdagar 10—11. Allm. telef. 69 10. Fruntimmerssjukdomar, Förlossningar. [133]

Tandläkaren Constance Elbe,

Humlegårdsgatan 8, 2 tr.

Rådfrågningstid 1—2. [120]

Tandläkaren Adolf Hörnström

20 Regeringsgatan 20.

Mottagningstid helgfria dagar 10—2 och 4—6 e. m.

OBS! Verkställer allt, som hörer till tandläkarekonsten. [240]

ROLAND MARTIN

Tandläkare

Vasagatan 10, Stockholm,

snevt emot Centralstationen. [243]

Billiga lektioner lemnas af under-tecknad i franska, tyska och engelska språkens så väl talande som skrivande samt åt nybörjare äfven i latin. Referenser i Wallinska skolan. *Jetta Westerlind,* Floragatan 10, 3 tr.

Träffas kl. 1/24—6 e. m. [116]

1888

års årgång af

IDUN

fr. o. m. n:r 11 t. o. m. n:r 52 eller mer än tre kvartal (Obs! I n:r 11 börjar den längre följetongen, hvadan intet af den samma går bort.)

Säljes oinh. för 1 kr. 50 öre, med lösa permar för 2 kr. 50 öre samt kan användas som en synnerligen lämplig present

vänner och väninor emellan. Efter till Redaktionen af Idun ingången requisition sändes årgången mot efterkraf med tillagdt porto.

1888

Stockholms Nya Handelsskola,

6 Öxtorget 6, 2 tr. upp.

I denna läroanstalt, hvars föreståndare eger 20-årig affärspraktik och som derjemte tjenstgjort vid flere af utlandets förnämligare handelsakademier, emottagas manliga och qvinliga elever till undervisning uti alla till handeln och det praktiska lifvet hörande förrättningar.

OBS! Billig afgift. Afgångsbetyg och rekommendationer. Prospekt på begäran. J. Eneman, Skolans föreståndare. [246]

Handslöjdskola för Damer

öppnas den 14 juni vid Sundbyberg. Kurser på sex veckor medgifvas. Se f. ö. ann. i Idun n:r 13 & 17. Plan öfver lärokurserna m. m. samt muntliga och skriftliga underrättelser pr Stockholm genom Fredrika-Bremer-Förbundets byrå, genom Enkefru C. Norberg, Garfvarogatan 11, samt Fru Bloms Inackorderingsbyrå, St. Vattugatan 3; pr Sundbyberg genom under-tecknad. [251]

Mathilda Gestrin.

M. BENDIX
10 Drottninggatan 10
en tr. upp,
rekommenderar sitt
för säsongen
nyinkomna
lager
af
BARNKLÄDER
såväl
för gossar
som för flickor,
i utsökt smakfulla
modeller och till ytterst
[244] billiga priser. **M. Bendix.**

JOHN HULTENBERGS Tricotvaruhandel

28 Regeringsgatan 28, STOCKHOLM.

är försedd med ett väl sorteradt lager af alla slags tricotvaror till lägsta priser.

För Herrar: Strumpor, Tröjor, Kalsonger, Normalunderkläder, Ylleskjortor, Maggördlar, Damasker, Knävärmare, Vantar, Muddar, Sticked Mansvästar m. m.

För Fruntimmer: Stort och väl sorteradt lager af Ylle- och Bomullsstrumpor, Undertröjor, Ylleunderlif, Tricotsnörliif, Ylleunderkläder, Simdräfter, Damasker, Knävärmare, Maggördlar, Muddar, Vantar, Yllevästar, Yllekoftor, Yllekjolar, Bomullskjolar, Fittkjolar, Ylledukar, Ylleschalar, Yllekragar, Teatermössor, Sillesschalar, Tricotlif m. fl. artiklar.

För Barn: Stort lager af Bomulls- och Yllestrumpor, Barntröjor, Gosströjor, Gosskalsonger, Maggördlar, Damasker, Muddar, Vantar, Barnmössor, Yllevästar och Koftor, Ylleunderbyxor, Barnkjolar, Sticked Gossvästar, Tricotkostymer för Gossar (Byxor säljas särskildt), Flickklädnigar af tricot, Krokade Barnklädnigar, Sockor m. m. [137]

Allt i goda kvaliteter.

w R. Prima delikatess Mesost w R.

Mera välsmakande och billigare än de flesta andra ostsorter, bör denna delikatess därför ej saknas i något hushåll. Säljes hos speceri- och viktualiehandlande samt i parti hos

J. R. NORDLING, Stockholm, Lilla Nygatan 23.

Ramlösa Plantskola.

Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af alla slag plantskoleartiklar är nu utkommen och tillsändes franko. Helsingborg i september 1888. [522]

N. P. Jensen.

Chokolad, sockrad och osockrad, hvaribland Hushålls-Chokolad o. Consum-Chokolad m. fl.; Cacao Columbia, närande, lättsmält, fin i smaken, öfverträffar alla utländska sorter. Säljas hos alla speceri- och delikatesshandlande samt i parti hos **J. R. Nordling,** Lilla Nygatan 23. [128]

Ny Kokbok!

På **Fahlerantz & Cos** förlag har nyligen utkommit i hvarje välordnad bokhandel, å 1.50:

KOKBOK

med afseende fästadt på billig matlagning

af **C. Rathcke,**

Köksmästare.

Denna billiga kokbok af en af vårt lands förnämsta praktiserande kokkar innehåller beskrifning på **mer än ett tusen anrättningar.**

Pris: inh. 1.50.

Billig! Praktisk! [134]

GUSTAF HOLMBLOM KAPP-FABRIK

38 Vesterlånggatan 38

Nedra botten, 1 o. 2 tr. upp. [207]

Lektyr till landet

erhålles billigast genom abonnemang i **R. SAHLBERGS** Lånbibliotek, 17 Fredsgatan 17.

Hattblommor,

såväl utsökt eleganta som enklare, till billigaste priser. För återförsäljare betydlig rabatt, hos

Ida Haglind.

53 Drottninggatan 53.

Elever mottagas. [238]

Husmödrar!

Försöken **Th. Winborg & Cis** i Stockholm tillverkningar af

Concenterad

Attika

på flaskor för utspädning.

Senap,

blandad efter engelsk och fransk smak, flere sorter.

Beefsteaksauce.

Soja,

flere gånger prisbelönade och fullt jemförliga med de

bästa utländska fabrikat. Tillhandahållas hos Hrr specerihandlare. [95]

J. G. Hammars Lampkök.

Stor värmeformåga

Brinna luktfritt.

Brilljant belysning.

Pris: enkla med veke

4—6 kr., extra so-

lida 7—8 kr., med

2 vekar 12 kr.

Fullkomlig beläsenhet

garanteras hvarje

köpare. [226]

J. G. HAMMAR,

30 Malmstinsgatan

Cibils verldsberömda, prisbelönda

Köttextrakt rekommenderas till husmödrar,

för tillredning på få minuter af en utmärkt och välsmakande buljong. Bruksanvisning å hvarje burk. Finnes hos alla specerihandlande. [210]

Landsortsboar

kunna få hvarjeh. uppdrag utförda genom undert. Se annonsen i n:r 14 af Idun. Postadr.: Engelbrektsq. 31 A. Telegrafadr.: Ströms, Stockholm. [170]

Maria Ström, född Klockhoff.

Iduns uträtningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns och Skandinavisk Modetidnings abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få returneras (dock genast) mot fraktkostnader. Dubbelt porto torde medsäandas. [241]

LEVERIN & C:o
61 Drottninggatan 61
3 tr. upp
få härmed rekommendera sin nya, tidsenliga

FOTOGRAFI-ATELIER

All slags
Fotografering
utföres omsorgsfullt
enligt nutidens fordringar.
Med största högaktning

LEVERIN & C:o

HERM. MEETHS
Partiaffär: Fredsgatan 15.

Butiker: Drottninggatan 73 A,
Regeringsgatan 26,
Vesterlånggatan 34,
Götgatan 24

DAM-ARTIKLAR

Specialaffär för
såsom:
Sybehör,
Garneringsartiklar,
Mode-, Fantasi- o. Hvita varor
samt

Nyheter
af praktiska o. billiga saker för hemmet.

Limpor.	Spis- och Knäckebröd.	Sommargäster! Beställningar på alla brödsorter, såväl matbröd som kaffebröd, mottagas till försändelse med de resp. ångbåtar, som anlöpa sommarböjerna i Stockholms omnejd. De inom ramen nämnda brödsorterna rekom. särskildt för hållbarhet. C. W. Schumacher, Kgl. Hofleverantör. Stockholm, Norrlandsgatan 17. Allm. Telef. 5600. Bell Telef. 954.	OBS! Rekvirenter böra hålla korgar, som efter tillägelse återlämnas.	Maltos- Pumpnickel.
Preussiska bröd.				Skorpor, många sorter
Ankarstock.				Tébröd. Biscuit.

Furusunds Saltsjö- och berömda Gytje-Bad-Anstalt.

Med öfver 50 Villor, äldre byggnader och 2 Hotell, beläget på den natursköna och helsosamma ön Furusund med sina af barr- och löfskogar bevoxna bergspartier och ekpark.

Närmare upplysningar hos Hammer, Stockholm, samt badkontoret. [245]

Klädnings-tyger [177]

Profver kostnadsfritt.
Requisitioner fraktfritt.
Obs! Ett album modeplanscher medföljer.

Fr. Marcus,
Kongl. Hofleverantör
Stockholm.

KOSTA MAGASIN

Glas- & Porslinsserveriser,
Fönsterglas, svenskt och belgiskt af alla dimensioner,
Spejlglas,
Folieradt och ofolieradt glas till butikfönster,
Zinkhinkar och Baljor, Blomkrukor, ett större sortiment,
Vaser och Lyxartiklar m.m. säljas billigast

24 Regeringsgatan 24. **G. Johanson.** [237]

Blindföreningens Försäljningsbod
19 Jakobsgatan 19
STOCKHOLM

tillhandahåller allmänheten till låga priser af blinda förfärdigade arbeten, såsom: korgar, borstar, enklare möbler, listkor och listmattor, stiekade, knutna och lagda arbeten m. m.

Denna nya affär är af »Föreningen för blindas väl» grundad för att förskaffa afsättning för fattiga blindas arbeten, och anhåller föreringen om allmänhetens välvilliga uppmuntran. [227]

SUCHARD.

17 Guld- och Silfvermedaljer. **Suchard's Chocolat.**

Erkänd utmärkt kvalitet.
Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.
Suchard's Praliner, Gianduja, Capsules, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.

Suchard's Cacaopulver,
Cacao Soluble, ett rent lösligt pulver i bleckburkar på $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ och $\frac{1}{8}$ kilo, är drygt, välsmakande och närande. Af Suchard's Cacaopulver får man 100 koppar på $\frac{1}{2}$ kilo. [21]

SUCHARD.

ENGELSKA och SACHSISKA HEL- och HALFYLLE-

D. C. WENNERSTRÖMS
Manufaktur-Magasiner
STOCKHOLM

45 Drottninggatan 45 80 Drottninggatan 80
hörn af Klarabergsgatan. hörnet af Appelbergsgatan.

Ständigt lager af
Svarta äkta Lyoner-Sidentyger och
äkta Schalar. [162]

PARAPLYER och PARASOLLER.

Alla fördelar framför andra sorter!
Allmänt erkänt bästa

Snörlif "La Gracieuse",
såväl i höga som låga former, finnes endast att erhålla hos

Henrik Labatt,
Kongl. Hofleverantör,
27 Drottninggatan 27
Stockholm.

Obs. Tillsändes, om lifvidden uppgifves i centimeter eller decimaltum. [147]

Till Utstyrslar!
Sängar och Sängkläder
Täcken och Filtar

Alla sängkläder tillverkas på egen verkstad.
Bolstervar, Täcken och Filtar arsenikfria.
Beställningar emottagas och utföres noggrant.
Låga bestämda priser!
Prisuppgifter sändas franko.

K. M. LUNDBERGS Bosättningsmagasin
7. Storkyrkobrinken 7.
STOCKHOLM. [88]

Sturegatan nr 8. Telefon: 84 30.

Lacavey & Co., Cadiz. Äkta Spanska Viner i Stockholm.

Ferrenska Terrassen. Telefon: 54 50.

Kungsgatan nr 7. Telefon: 57 70.